

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра фінансів і кредиту

Радіченко Ольга Анатоліївна

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття
ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит з
поглибленим вивченням іноземної мови»

Науковий керівник:
канд. екон. наук, проф. Верланов Ю.Ю.

Рецензент:
канд. екон. наук, доц. б.в.з. Руденко Н.О.

Миколаїв 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

В сучасних умовах розвитку та вдосконалення бюджетної галузі України на загальнодержавному рівні, проведення фіскальної децентралізації – є важливим структурним елементом для подальшого розвитку громад шляхом надання повноважень щодо фінансової автономії при формуванні та розподіленні місцевого бюджету. Кожна територіальна громада, керована органами місцевого самоврядування, має власний бюджет. Поняття місцевого бюджету визначено ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування», згідно якого бюджет місцевого самоврядування – це план утворення та використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень місцевого самоврядування.

З метою забезпечення ефективного використання бюджетних коштів ведеться діяльність спрямована на забезпечення контролю та фіксації усіх стадій бюджетного процесу: розгляд і затвердження місцевих бюджетів та складання і затвердження фінансової звітності про виконання бюджету.

Важливими чинниками, які негативно впливають на процес виконання місцевих бюджетів є: неефективне та нецільове використання бюджетних коштів; відсутність чіткого розмежування повноважень щодо контролю за виконанням місцевого бюджету; часткова невідповідність між показниками виконаних робіт та рівня соціально-економічного розвитку відведеної території.

Сучасні трансформаційні процеси які відбуваються в Україні, більше скоординовані на визначення відносно нових підходів до формування взаємовідносин у системі державного і місцевих бюджетів. Незабезпечення фінансової автономії місцевого самоврядування, а саме нестача фінансових ресурсів та нестабільність дохідних джерел стали проблемою на загальнодержавному рівні. Місцевому самоврядуванню в Україні відводиться важлива роль щодо забезпечення економічного та політичного розвитку. Ефективність місцевого самоврядування напряму залежить від того, які бюджетні ресурси отримують у користування самоврядні органи.

Найуспішніша реформа сьогодні, що покликана реконструювати та відновити повноту повноважень місцевих бюджетів, це реформа публічних фінансів. Минулого року парламент прийняв зміни до Податкового кодексу України та Бюджетного кодексу України, значно розширивши фінансові повноваження місцевого самоврядування. Відтепер об'єднані громади мають увесь спектр фінансових можливостей, зокрема: 60% ПДФО на власні повноваження; прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом; державні субвенції.

В Україні сьогодні основним способом формування доходів місцевих органів влади нині є відрахування від регульованих доходів, нормативи відрахувань від яких щорічно затверджуються центральною владою. Власні ж доходні джерела відіграють незначну роль. Тому, самостійність місцевих бюджетів в частині формування доходів поки що є декларованою. Перехід до застосування інших способів формування доходів місцевих органів влади України, що надаватиме змогу мати дійсно самостійні, незалежні, достатні стабільні фінансові ресурси цим органам, є найважливішою актуальною проблемою сьогодні.

З особливою гостротою постає питання обґрунтування механізму, який би визначав нові принципи формування місцевих бюджетів, чітке розмежування функцій і повноважень усіх рівнів влади, а звідси – видатків кожного виду бюджету, і що саме головне – розподіл доходів між різними ланками бюджетної системи. При цьому питання бюджетної політики, оподаткування і міжбюджетних відносин повинні розглядатись і вирішуватись комплексно, оскільки вони тісно взаємопов'язані, і жоден із цих елементів не може бути реформованим без врахування двох інших.

Отже проблема, на вирішення якої спрямовано дослідження полягає у тому, що сама по собі децентралізація влади не вирішує завдання забезпечення належного рівня фінансування органів місцевого самоврядування, вона має бути підкріплена дієвими механізмами впливу місцевого уряду на формування доходної частини бюджету.

Метою дипломної роботи є визначення факторів формування дохідної частини місцевого бюджету.

Для досягнення мети передбачено вирішення наступних завдань:

- здійснити огляд сучасних літературних джерел щодо особливостей формування місцевих бюджетів в Україні;
- розробити методологію дослідження факторів;
- надати характеристику особливостей формування дохідної частини бюджету м. Миколаєва;
- побудувати теоретичну модель впливу факторів на формування дохідної частини місцевих бюджетів;
- провести емпіричний аналіз моделі;
- здійснити інтерпретацію і обговорення результатів.

Теоретико-методологічну основу дипломної роботи складають наукові та аналітичні публікації, законодавчі та нормативні акти, що стосуються питань формування та виконання місцевих бюджетів (Бюджетний Кодекс України, Закон України «Про місцеве самоврядування», Закони України про Державний бюджет України у 2019 року та ін.).

Мотивацією в проведенні цього дослідження є зацікавленість у подальшому поглибленні знань з у сфері міжбюджетних відносин для використання здобутих навичок у практичній роботі.

Об'єкт дослідження. Об'єктом є механізм механізми формування місцевих бюджетів в Україні. Предмет дослідження. Предметом є місцеві бюджети в Україні.

Методи дослідження. В дослідженні використані загальнонаукові методи дослідження: аналіз, синтез, гіпотетико-дедуктивний метод, таблично-графічний метод, метод порівняння а також економетричний аналіз).

Робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

У першому розділі наводиться огляд літератури та виявляються підходи до визначення сутності міжбюджетних відносин та механізмів формування

дохідної частини місцевих бюджетів. Це створює основу для подальших досліджень в наступному розділі роботи.

Другий розділ присвячено розгляду особливостей формування місцевих бюджетів в Україні в умовах реформи децентралізації.

У третьому розділі описуються сучасні концепції факторів формування дохідної частини місцевих бюджетів та становлення органів місцевого самоврядування фінансово самостійними, а також розробляється теоретична модель дослідження.

Четвертий розділ представляє собою емпіричний аналіз моделі, включаючи характеристику висхідних даних та вибір методу емпіричного аналізу.

В заключному п'ятому розділі здійснюється інтерпретація та обговорення результатів дослідження.

Основний текст дипломної роботи викладено на 68 сторінках. Він містить 7 таблиць та список літератури, що налічує 130 посилань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Перший розділ — огляд літератури присвячено детальному аналізу наукових робіт заслужених вітчизняних та зарубіжних економістів з метою глибокого розкриття поняття місцевих бюджетів та фіскальної децентралізації.

Таким чином, з точки зору змісту дослідження, що проводиться в рамках дипломної роботи, поняття місцевих бюджетів слід трактувати як систему економічних відносин, встановлених між урядом та органами місцевого самоврядування для підвищення, розподіл та ефективне використання ВВП та з метою задоволення потреб населення та створення сприятливого соціально-економічного мікроклімату в обласних, районних центрах. Фіскальна децентралізація розглядається нами як фінансовий процес переміщення влади, тобто повноважень з центру керованої системи на місця. Таким чином, органи місцевого самоврядування отримують самостійність дій для розподілу та використання власних фінансових ресурсів.

Наявність ефективного фіскального регулювання доходів бюджетів локального рівня і забезпечення їх розширеного відтворення є підтвердженням розвитку економіки регіону. Доходи місцевих бюджетів виступають основою фіскальної стабільності адміністративно-територіальної одиниці.

Отже, податки можуть бути не лише джерелом наповнення бюджетів усіх рівнів, а й інструментом регулювання тих чи інших соціально-економічних процесів – перерозподілу доходів між членами суспільства, стимулюванням окремих видів господарської діяльності та обмеження розвитку інших тощо.

Таким чином, фіскальна політика – це вплив уряду на економіку країни через оподаткування, що здійснюється шляхом формування доходів бюджетів та понесення видатків у формі фінансування соціально-економічних потреб суспільства. Фіскальна політика є складовою і невід’ємною частиною соціально-економічних та фінансових трансформацій, що здійснюються в Україні.

Відповідно до зазначеного критерію доходи бюджетів поділяються на доходи від господарської діяльності юридичних осіб та надходжень від

населення. Поділ доходів за джерелами утворення та формою використання коштів дає можливість конкретизувати їх склад та визначити відповідні форми надходження до бюджетів. В основу поділу, який розглядається, закладено критерій того, за рахунок чого мають бути отримані доходи (доходи від майна, від продажу основних засобів, від різного виду платежів тощо).

З точки зору змісту дослідження, що проводиться в рамках дипломної роботи, поняття місцевих бюджетів слід трактувати як систему економічних відносин, встановлених між урядом та органами місцевого самоврядування для підвищення, розподіл та ефективне використання ВВП та з метою задоволення потреб населення та створення сприятливого соціально-економічного мікроклімату в обласних, районних центрах. Фіскальна децентралізація розглядається нами як фінансовий процес переміщення влади, тобто повноважень з центру керованої системи на місце. Таким чином, органи місцевого самоврядування отримують самостійність дій для розподілу та використання власних фінансових ресурсів.

Для забезпечення своєчасного та належного наповнення місцевих бюджетів політика держави повинна спрямовуватися на активізацію факторів формування дохідної частини місцевих бюджетів, у чому і буде полягати досягнення фінансової незалежності місцевого самоврядування; чітке законодавче закріплення бюджетних повноважень і відповідальності влади при формуванні дохідної частини місцевих бюджетів.

Другий розділ – особливості формування місцевих бюджетів в Україні, - присвячено розгляду особливостей формування місцевих бюджетів в Україні в умовах реформи децентралізації.

Отже, якщо розглядати місцеві бюджети України з економіко-фінансової позиції як системи економічних відносин між суб'єктами бюджетного процесу акцент робиться на їх ролі, по-перше, як фінансової бази органів місцевого самоврядування; по-друге, як системи фінансових відносин, що складаються між бюджетами різних рівнів і всередині місцевих бюджетів.

Щодо суспільно-політичної форми місцевих бюджетів, вони виступають осередком перерозподілу суспільних фондів у територіальному та соціальному вимірах. Ця форма часто не враховується при дослідженні місцевих бюджетів, проте, зважаючи на залежність економічних процесів (і, зокрема, формування та виконання бюджетів) від політичної ситуації, це важливий для врахування чинник.

В основі функціонування місцевих бюджетів в Україні лежать нормативно-правові та законодавчі акти. Основними є Бюджетний кодекс України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Податковий кодекс, закони про Державний бюджет тощо. Зважаючи на те, що формування та функціонування місцевих бюджетів обумовлюється обраним вектором розвитку держави, напрямом регіональної політики, особливостями бюджетної системи та традицій місцевого самоврядування, існує залежність їх розвитку від змін нормативно-правової основи розвитку держави загалом.

Одним із основних векторів бюджетної політики – є успішне завершення децентралізації, метою якого є формування стабільного, розвиваючого місцевого самоврядування з широкими повноваженнями та додатковими напрямками відповідальності.

Таким чином, у результаті процес формування та виконання місцевих бюджетів зазнав змін у таких напрямках: розпочато реформу місцевого самоврядування та територіальної організації влади; запущено процес формування достатніх фінансово-організаційних умов розвитку територіальних громад; дозволене самостійне формування місцевих бюджетів незалежно від термінів прийняття державного бюджету; запроваджено систему вирівнювання податкоспроможності територій; реформовано існуючі податки і збори.

Очікуваним результатом зазначених змін є формування спроможних територіальних громад, здатних ефективно здійснювати місцеве самоврядування, забезпечити розширення їх економічного потенціалу, ефективного виконання покладених функцій та укріплення демократії і формування громадянського суспільства на місцевому рівні. Внаслідок

реформування територіальна громада стає «господарем» на своїй території, що вимагає наявності відповідних фінансових ресурсів для виконання повноважень, а це передбачає забезпечення ефективного акумулювання коштів до місцевих бюджетів.

У третьому розділі - методологія дослідження, описуються сучасні концепції факторів формування дохідної частини місцевих бюджетів та становлення органів місцевого самоврядування фінансово самостійними, а також розробляється теоретична модель дослідження.

Важко однозначно назвати, яку саме модель децентралізації покладено на даному етапі в основу реформи в Україні. В цілому вона нагадує французьку з елементами британської, у рамках чого центральний уряд та його відомства знаходяться у вершині системи з вертикальним ланцюгом управління, що здійснюється через регіональних та відомчих представників. Місцеві органи влади використовують сукупність доступних інструментів місцевого доходу та значною мірою покладаються на центральне фінансування. Подібна модель, зосереджена на сильному центральному управлінні та подвійному нагляді. Вона отримала поширення у країнах, що розвиваються.

Україна ж істотно відрізняється тим, що ця частка надходжень відчутно скоротилася – майже на 9% проти зростання на 6% в середньому по 28 країнах ЄС. Отже, не зважаючи на очікувані перспективи бюджетної децентралізації в Україні, відсутні однозначні приклади того, що для місцевих урядів все-таки створюються умови відчутного збільшення власних доходів.

До джерел доходів місцевих бюджетів належать: податкові надходження (загальнодержавні податки, які, згідно із законодавством, закріплені за місцевими бюджетами, місцеві податки та збори, а також відрахування від загальнодержавних податків); неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом та офіційні трансферти. Співвідношення цих джерел у структурі місцевих фінансів визначає ступінь самостійності місцевих бюджетів. В таблиці 3 представлено структуру джерел доходів місцевих бюджетів України за період 2007-2018 рр.

Звертає на себе увагу те, що частка податкових надходжень практично не змінилася (-1,0%), неподаткових надходжень – скоротилася на 16,7%, у тому числі на 36% з часу початку реформи. Проте на 16,9% зросла частка офіційних трансфертів – з 45,5% до 53,2% (до 56,3% по Миколаївській області). Іншими словами, структура доходів місцевих бюджетів в Україні та тенденції її формування не відповідають декларованим завданням бюджетної децентралізації.

Загальний обсяг доходів місцевих бюджетів справляє очевидний внесок у економічне зростання регіонів. На цьому фоні суттєвим є вплив трансфертів. У випадку Миколаївської області статистично значимим є лише зв'язок із обсягами трансфертів, що свідчить про її високу залежність від центрального уряду.

Спостерігається зміна структури доходів місцевих бюджетів у бік підвищення ролі міжбюджетних трансфертів, що не відповідає декларованим завданням бюджетної децентралізації: за період 2007-2018 рр. частка неподаткових надходжень – скоротилася на 16,7%, у тому числі на 36% з часу початку реформи, проте на 16,9% зросла частка офіційних трансфертів – з 45,5% до 53,2% (до 56,3% по Миколаївській області).

Тенденція до зростання частки міжбюджетних трансфертів у складі доходів місцевих бюджетів, що має місце через нестачу власних ресурсів закріплює залежність органів місцевої влади від центрального уряду. Внаслідок вони втрачають можливості ефективного управління соціально-економічним розвитком шляхом пошуку власних ресурсів наповнення місцевих бюджетів.

Джерела надходжень, на які місцева влада має прямий вплив, посідають незначну частку в структурі доходів – лише 5,4%. Частка надходжень з майже керованих джерел становила 41,3% у 2018 р.. Їх обсяг обумовлюється економічною ситуацією в зоні охоплення та встановленими нормативами відрахувань, що регламентуються Бюджетним Кодексом. Місцева влада може здійснювати вплив на обсяги надходжень з відповідних джерел лише шляхом використання обмеженого переліку фінансово-економічних та інституційних

інструментів: цін, адміністрування податків і зборів, регулювання доступу до місцевих ресурсів тощо. Інші джерела доходів бюджетів міст, районів та селищ, з огляду на можливості збільшення, мають або обмежений характер або займають у структурі доходів вкрай незначну частку (неподаткові надходження): плата за ліцензії, державну реєстрацію, адміністративні послуги тощо (4-5%).

Четвертий розділ представляє собою емпіричний аналіз моделі, включаючи характеристику висхідних даних та вибір методу емпіричного аналізу та визначення параметрів моделі.

Економетричний аналіз залежності основних груп доходів місцевого бюджету Миколаївської області від десяти впливових факторів, визначених на основі частотного аналізу наукових публікації показав що статистично значимими є лише параметри моделі, де обсяг доходів місцевих бюджетів без трансфертів поставлено в залежність від наявного доходу у розрахунку на одну особу, кількості зайнятого населення та обсягу капітальних інвестицій. Темпи приросту доходів місцевих бюджетів без трансфертів на 93,1% пояснюється наведеними факторами. Найбільший вплив має приріст наявного доходу у розрахунку на одну особу.

У п'ятому розділі – інтерпретація та обговорення результатів, - варто відзначити у чому полягають основні висновки з результатів економетричного аналізу:

Коефіцієнт детермінації R^2 складає 0,931. Це означає, що темпи приросту доходів місцевих бюджетів без трансфертів на 93,1% пояснюється наведеними факторами. Крім того, відповідно до часткових коефіцієнтів еластичності (E_i), збільшення на 1% темпів приросту: наявного доходу у розрахунку на одну особу забезпечує зростання доходів бюджету (без трансфертів) на 0,89%; зайнятості населення – на 0,26%, а капітальних інвестицій – на 0,29% у середньому.

Звичайно, ці результати стосуються місцевих бюджетів обласного рівня та відображають особливості Миколаївської області. Не вирішеним є питання

факторів формування доходів бюджетів нижчих рівнів. Те, що вони сьогодні досліджуються у контексті демонстрації якісних можливостей, значною мірою відображає відсутність достатнього обсягу статистичних даних, оскільки реформа лише починається. В подальшому їх вплив має стати предметом окремих досліджень.

ВИСНОВКИ

Виконання дослідження дозволило дійти таких висновків:

1. Загальний обсяг доходів місцевих бюджетів справляє очевидний внесок у економічне зростання регіонів. На цьому фоні суттєвим є вплив трансфертів. У випадку Миколаївської області статистично значимим є лише зв'язок із обсягами трансфертів, що свідчить про її високу залежність від центрального уряду.

2. Спостерігається зміна структури доходів місцевих бюджетів у бік підвищення ролі міжбюджетних трансфертів, що не відповідає декларованим завданням бюджетної децентралізації: за період 2007-2018 рр. частка неподаткових надходжень – скоротилася на 16,7%, у тому числі на 36% з часу початку реформи, проте на 16,9% зросла частка офіційних трансфертів – з 45,5% до 53,2% (до 56,3% по Миколаївській області).

3. Тенденція до зростання частки міжбюджетних трансфертів у складі доходів місцевих бюджетів, що має місце через нестачу власних ресурсів закріплює залежність органів місцевої влади від центрального уряду. Внаслідок вони втрачають можливості ефективного управління соціально-економічним розвитком шляхом пошуку власних ресурсів наповнення місцевих бюджетів.

4. Джерела надходжень, на які місцева влада має прямий вплив, посідають незначну частку в структурі доходів – лише 5,4%. Частка надходжень з майже керованих джерел становила 41,3% у 2018 р.. Їх обсяг обумовлюється економічною ситуацією в зоні охоплення та встановленими нормативами відрахувань, що регламентуються Бюджетним Кодексом. Місцева влада може здійснювати вплив на обсяги надходжень з відповідних джерел лише шляхом використання обмеженого переліку фінансово-економічних та інституційних інструментів: цін, адміністрування податків і зборів, регулювання доступу до місцевих ресурсів тощо. Інші джерела доходів бюджетів міст,

районів та селищ, з огляду на можливості збільшення, мають або обмежений характер або займають у структурі доходів вкрай незначну частку (неподаткові надходження): плата за ліцензії, державну реєстрацію, адміністративні послуги тощо (4-5%).

5. Економетричний аналіз залежності основних груп доходів місцевого бюджету Миколаївської області від десяти впливових факторів, визначених на основі частотного аналізу наукових публікації показав що статистично значимими є лише параметри моделі, де обсяг доходів місцевих бюджетів без трансфертів поставлено в залежність від наявного доходу у розрахунку на одну особу, кількості зайнятого населення та обсягу капітальних інвестицій. Темпи приросту доходів місцевих бюджетів без трансфертів на 93,1% пояснюється наведеними факторами. Найбільший вплив має приріст наявного доходу у розрахунку на одну особу.

6. Не вирішеним є питання факторів формування доходів бюджетів нижчих рівнів. Те, що вони сьогодні досліджуються у контексті демонстрації якісних можливостей, значною мірою відображає відсутність достатнього обсягу статистичних даних, оскільки реформа лише починається. В подальшому їх вплив має стати предметом окремих досліджень.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Verlanov, Y., & Radichenko, O. (2020). Decentralization in Ukraine: trends and factors of local budget revenues. *Public Administration and Regional Development*, (6), 732-752. <https://doi.org/10.34132/pard2019.06.02>

АНОТАЦІЯ

Верланов Ю.Ю., Радіченко О.А. Децентралізація в Україні: тенденції і фактори формування доходів місцевих бюджетів. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» - Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Вважається, що бюджетна децентралізація створює умови для забезпечення соціально-економічного зростання країни. Принаймні за останні роки країни ЄС в середньому значно збільшили загальний дохід місцевого бюджету від податків та соціальних внесків. В Україні також оголошено курс на розширення бюджетної децентралізації. За останні п'ять років були отримані перші результати, що створює можливості для їх аналізу та оцінки. З огляду на хід реформи фіскальної децентралізації, у статті досліджено стан, тенденції формування структури дохідної частини місцевих бюджетів в Україні та фінансові можливості місцевих органів влади забезпечити доходи бюджету. Загалом ми зіткнулися з відносно слабкою статистичною базою дослідження. Тим не менш, було знайдено можливості зробити порівняльний аналіз та створити динамічні ряди, обійти статистично несуттєві взаємозв'язки і, виходячи з цього, дійти якісних висновків з одного аспекту, а саме - формування дохідної частини місцевих бюджетів, маючи на увазі що відповідно до світової практики, це здебільшого пов'язане з економічним зростанням. В результаті дослідження вплив децентралізації на економічне зростання регіонів України все ще реалізується головним чином за рахунок використання міжбюджетних трансфертів. Тенденції структурних змін доходів місцевих бюджетів формуються у напрямку посилення ролі центрального уряду, коли навіть у період реформи частка міжбюджетних трансфертів повільно збільшується. На цьому тлі лише невелика частка доходу припадає на власні джерела, на які може впливати місцева влада. В цілому темпи зростання доходів місцевих бюджетів без трансфертів більшою мірою залежать від змін наявного доходу на душу населення.

Ключові слова: реформа бюджетної децентралізації, економічне зростання регіонів, структура та фактори доходів місцевих бюджетів.

ABSTRACT

Verlanov, Y., & Radichenko, O. (2020). Decentralization in Ukraine: trends and factors of local budget revenues. Public Administration and Regional Development. - Manuscript.

The thesis for the Master degree in Specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" – Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2020.

It is believed that budget decentralization creates the conditions for ensuring the socio-economic growth of the country. At least in recent years, EU countries have on average significantly increased overall local budget revenues from taxes and social contributions. In Ukraine, a course on extending budget decentralization has also been announced. In the last five years, the first results have been obtained, which creates possibilities for their analysis and evaluation. In view of the progress of fiscal decentralization reform, the article investigates the condition, tendencies in formation of the structure of the revenue part of local budgets in Ukraine and financial possibilities of local authorities to provide budget revenues. In general we face with the relatively weak statistical base of the study. Nevertheless we found possibilities to make comparative analysis and to create dynamic series, to bypass statistically insignificant relationships and, on the basis of this, to draw qualitative conclusions on one aspect, namely - the formation of the revenue part of local budgets, keeping in mind that according to world practice it is mostly associated with economic growth. As a result of the study, the impact of decentralization on the economic growth of Ukrainian regions is still being realized mainly through the use of intergovernmental transfers. The tendencies of structural changes in local budget revenues are shaped in the direction of strengthening the role of the central government, when even during the period of reform the share of intergovernmental transfers is slowly increasing.

Against this background, only a small share of revenue is attributable to own sources that can be directly influenced by local authorities. On the whole, the growth rates of local budget revenues without transfers are more dependent on changes in disposable income per capita.

Keywords: budget decentralization reform, regional economic growth, structure and revenue factors of local budgets.